

BERILO

IMPLEMENTACIJA KONCEPTA
ODPRTIH ZNAČK V
IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

EU-OBP

open badges platform

Erasmus+

VSEBINA

Uvod.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
Odprte značke: koncept in ključni akterji.....	4
Prednosti izobraževanja odraslih ter inovativna orodja za prepoznavanje veščin	7
Realizacija značk v izobraževanju odraslih v učilnicah in zunaj njih	9
Najboljše prakse	10
Sklepi in strategije v izobraževanju odraslih.....	16
Slovar izrazov.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
Seznam priporočil/referenc	23

UVOD

Pri današnjih hitrih spremembah v ekonomiji in tehnološkem napredku je ključnega pomena možnost vrednotenja široke palete prenosljivih veščin pri posameznikih, kar delodajalcem daje boljše možnosti razumevanja in ocenjevanja kdo bolje obvladuje potrebne delovne spretnosti kot so organiziranost in upravljanje s časom, reševanje konfliktov, medosebne in medkulturne stike. Ni nujno, da so bile te spretnosti pridobljene skozi procese formalnega izobraževanja, pač pa lahko tudi skozi neformalne in priložnostne načine učenja dostopnih odprtih virov preko spleta, kar še posebej velja za področje izobraževanja odraslih.

Priznavanje znanj, spretnosti in kompetenc, ki so bila pridobljena zunaj formalnega izobraževanja, je izčrpno opredeljeno v Priporočilu Evropskega sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja (2012/C 398/01) in v Sporočilu Komisije o Odprtem izobraževanju: Inovativno poučevanje in učenje za vse s pomočjo novih tehnologij in javno dostopnih izobraževalnih virov (SWD(2013) 341 končna verzija).

Odprte digitalne značke so orodja, ki lahko sporočajo dosežke, sposobnosti, prednosti, in lastnosti učencev. Zaradi tega so zadnjih nekaj let značke pritegnile pozornost med reformatorji izobraževanja, saj jih lahko v šolskem sistemu uporabimo na različnih nivojih kot dopolnitev standardnim načinom ocenjevanja in izdaje spričeval. Na področju visokega šolstva kjer študentje opravljajo tečaje v virtualnih učnih okoljih ali v institucijah za izobraževanje odraslih, ki so izven formalnega šolskega sistema, npr. neformalna izobraževalna središča in kjer se kompetence ter veščine ne ocenjujejo na standarden način. Značke so posebej v oporo socialno ekonomsko prikrajšanim skupinam (NEET (to so osebe ki so brezposelne, niso v šoli, niti v poklicnem usposabljanju), osipniki, iskalci azila), ki nimajo spričeval in diplom in se pogosto znajdejo brezposelni ali delajo na nekvalificiranih delovnih mestih¹. Digitalne značke so lahko del poklicne rehabilitacije, saj omogočajo drugim vpogled v posameznikove sposobnosti in jim tako dvigajo ekonomsko vrednost v skupnosti ter spodbujajo vseživljenjsko učenje v izobraževanju odraslih.

"Platforma evropskih odprtih značk" (EU-OBP) spodbuja skupno evropsko platformo digitalnih značk, organizacijam za izobraževanje odraslih, izobraževalcem in učiteljem omogoča vgradnjo ocenjevalnega sistema odprtih značk v že obstoječe sisteme vrednotenja, z namenom da bi dosežki, sposobnosti in veščine posameznika bile vidne (ustrezni) širši javnosti.

Glavni namen projekta je nadgradnja inovativnih orodij in metod za priznavanje rezultatov neformalnega in priložnostnega učenja v izobraževanju odraslih v povezavi z izobraževalnimi organizacijami v smeri odprtega izobraževanja, mešanega ter učenja na daljavo in predvsem - implementacija odprtih značk na različnih ravneh in v različnih organizacijah.

Bralec je rezultat raziskav nedavnih študij in dobrih praks, zavezan institucionalnim in tehničnim zahtevam, izzivom, obveznostim in priložnostim digitalnih značk. Na organizacijskem in nacionalnem nivoju zagotavlja smernice in priporočila pri oblikovanju in

¹ <https://iite.unesco.org/highlights/open-badges-new-opportunities-to-recognize-and-validate-achievements-digitally/>

implementaciji odprtih značk, mišljen pa je tudi kot gradivo za usposabljanje zaposlenih v izobraževanju odraslih ter oblikovalce politik glede implementacije odprtih značk v Evropi.

Dokument omogoča lažje razumevanje ključnih konceptov in zajetih dejavnikov v odprtih značkah. Predstavlja iztočnico o tem kako koncept odprtih značk vpliva na učenje, ocenjevanje, na priložnosti vseživljenjskega učenja in nudi vpogled v njihove prednosti v izobraževanju odraslih. Berilo govori o možnostih uporabe značk in obravnava nekatere najboljše prakse v formalnem in neformalnem izobraževanju odraslih. V zadnjem delu je poudarek na nekaterih strategijah uporabe odprtih značk v izobraževalnih ustanovah po Evropi in na obravnavi izzivov glede politike in prakse.

ODPRTE ZNAČKE: KONCEPT IN KLJUČNI AKTERJI

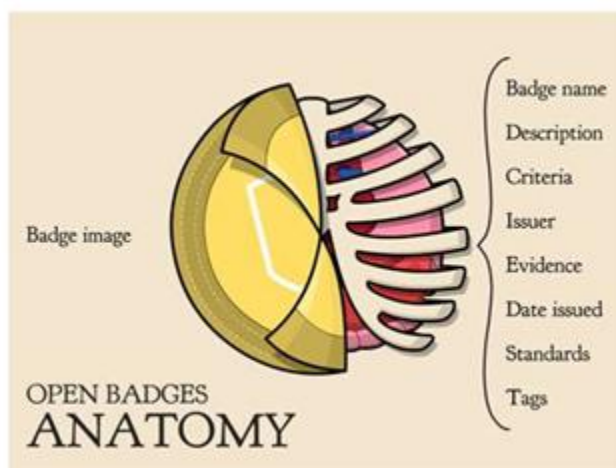
Značke niso nov, pač pa razvijajoči se koncept. V tem razdelku so opisane značilnosti značk in predstavljeni ključni akterji.

Za tiste, ki še niste seznanjeni s konceptom digitalnih značk, naj vam teh nekaj stavkov približa to zamisel.

Značke so vidna ponazoritev dosežkov in veščin, ki jih zlahka objavimo na internetu, so preverjene in potrjene s strani zunanjih akterjev v obliki metapodatkov, ki jih vsebuje vsaka značka.

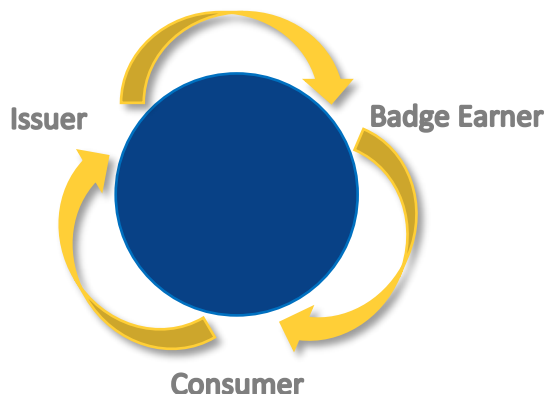
Značka vsebuje metapodatke z opisom značke, seznam meril/kriterijev za pridobitev značke, ime organizacije, ki je značko izdala, datum izdaje in morda še datum poteka ter končno, spletni naslov, ki vsebuje dokazila, če bi želeli značko preveriti. Delodajalci, izobraževalne ustanove ali društva lahko preko digitalne podobe dostopajo do metapodatkov in preko spleta preverijo kaj vse mora udeleženec narediti, da značko pridobi.

Doug Belshaw/ anatomija značke

V procesu digitalnih značk obstajajo trije glavni akterji:

- 1) Izdajatelj
- 2) Prejemnik značke
- 3) Potrošnik/uporabnik

Naslednje poglavje bo obravnavalo vloge zgoraj navedenih v izobraževanju odraslih, kakor tudi njihova stališča o značkah.

- 1) Izdajatelj je izobraževalna ustanova odgovorna za grafično oblikovanje, določanje metapodatkov, izbor spletne platforme za proces izdaje in objavo, diseminacije odprtih značk. Določa tudi kdo izmed izobraževalnega osebja je pooblaščen za podeljevanje značk.

Izdajatelj značke podeli, ko udeleženci izpolnijo kriterije oziroma dosežejo zahtevane učne standarde. Značke predstavljajo različne veščine in učne dosežke, ki so pogosto usklajeni z okvirji določenih kompetenc, kot sta npr. *Evropski referenčni okvir za jezike* ali *Evropski okvir ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje*. Lahko tudi predstavljajo dokazila o vedenju, zanimanju za vključitev ali dokončanje določenih izobraževalnih vsebin, kot so npr. jezikovni tečaji, tečaji računalništva, udeležba na delavnicah. Izdajatelji lahko ovrednotijo spretnosti in sposobnosti, visoko cenjene na trgu dela.

V idealnem smislu izdajatelj hoče, da so njihove značke priznane kot zaupanja vreden dokument in imajo visoko veljavo pri zunanjih združenjih, ustanovah in na trgu dela. Ker je izdajatelj odgovoren za pristnost in kvaliteto značk tudi nadzira in potrjuje, da je udeleženec na pravilen način dosegel značko. Značke lahko razumemo tudi kot obliko trženja, saj bodo ljudje od zunaj videli, kakšne spretnosti ali učne rezultate je mogoče doseči v izobraževalnih okoljih.

Izdajatelj si prizadeva, da imajo imetniki in tretje osebe (uporabniki) preprost in lahek dostop do značk in da lahko sami preverijo metapodatke, shranjene znotraj njih. Njegov namen je ustvariti povezavo med vsako izdano značko in njeno institucijo, kar potrjuje njeno pristnost in izpolnjevanje kriterijev. Ne le, da izdajatelj želi značke objaviti, ampak tudi umakniti tiste, ki niso bile pravilno podeljene ali so poneverjene. Program podeljevanja značk mora ustrezati drugim znanim platformam, ki omogočajo imetniku in uporabniku takšne značke iz katerih se da z lahkoto razbrati detajle in pomen.

- 2) Prejemnik značke je učeči udeleženec, znan tudi kot uporabnik ali nosilec značke, ki je značko prejel kot dokaz o učnih dosežkih in napredku, o udeležbi na različnih dogodkih/tečajih in celo o lastnostih in mehkih veščinah. Posamezna značka je lahko del širše palete značk in služi kot nek mejnik znotraj izobraževalne poti. Zato bi morala udeleženca motivirati za nadaljnje določanje učnih korakov in pridobivanju novih značk.

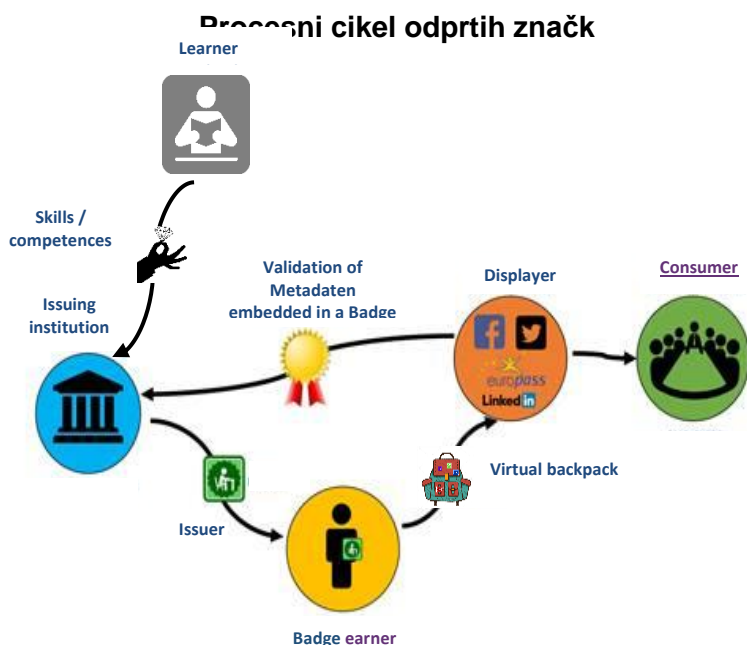
Odnos med izdajateljem in prejemnikom značke je preverljiv. V izobraževanju odraslih so prejemniki značk lahko mladi odrasli, ki si prizadevajo za pridobitev splošne kvalifikacije, udeleženci vseživljenjskega učenja, tečajniki v poklicnem usposabljanju, celo učitelji itd.

Ko značko prejmejo, so imetniki zainteresirani za njeno hrambo in upravljanje, za zaščito osebnih podatkov, razvrščanje in kombiniranje značk po snovi in namenu ter naslavljanje različnim potrošnikom (pomembnim drugim, kot so različni deležniki, delodajalci...) Vse te funkcije, možnosti, imetniku značke omogoča osebni "virtualni nahrbtnik". Iz tega nahrbtnika lahko posameznik vključuje značke v virtualne CV ali bloge, lahko pa tudi preko e-portfelja, družbenih omrežij kot so FB, LinkedIn in Twitter.

Prejemniki značk naj bi si prav tako prizadevali za primerjanje svojih dosežkov in se trudili za pridobitev novih značk, ki so v skladu z njihovimi učnimi in poklicnimi cilji

- 3) Tretji ključni akter je potrošnik, ki je lahko delodajalec, izobraževalna ustanova ali društva, ostali deležniki in obča javnost v virtualnem svetu. Oni bodo preverjali značke in pripadajoče metapodatke. Hoteli bodo videti značke, katere so pomembne, transparentne, pristne in lahko preverljive. Na osnovi metapodatkov bodo lahko ocenili imetnika značk.

Potrošniki so zainteresirani za preprost dostop do digitalnih značk imetnika in do vrednotenja digitalne pristnosti, kar pomeni, da značka ni izmišljena. Možno je, da bodo zainteresirani za filtriranje določenih podrobnosti glede na določeno znanje ali obdobje, v katerem je bila značka pridobljena. Konec koncev želijo značke uporabiti za to, da se lahko na podlagi metapodatkov, ki so shranjeni znotraj vsake značke, razumno odločijo za izbiro ustreznega imetnika značke. Zato lahko rečemo, da resnični dokaz in „potrditev“ značke prihajata šele s priznanjem potrošnikov.

PREDNOSTI V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH IN INOVATIVNA ORODJA ZA PRIZNANJE VEŠČIN

Značke so več kot le merilo v učnem procesu, predstavljajo niz prednosti za odrasle učence saj jih npr. motivirajo in krepijo njihovo odgovornost. Koristi od podeljenih značk imajo vsi akterji: uporabniki, izdajatelji in potrošniki. Digitalne ikone dopolnjujejo druge oblike alternativnega ocenjevanja (npr. potrdila) pri neformalnem učenju.

Na začetku poglavja o prednostih, bomo najprej obravnavali prejemnike. Pridobljena značka olajša razvoj njihovih meta-kognitivnih veščin, kar izboljša in krepi učenje ter spodbuja splošno motivacijo. Prejemniki lahko ocenijo svoje prejšnje znanje, npr. digitalne veščine kot je uporaba Microsoft Office. Bolj očitno se zavedajo bodočih nalog in ciljev. Svoj napredek lahko spremljajo in ugotavljajo koliko so se približali končnemu cilju. Vsak prejemnik si lahko kreira in vzdržuje lasten digitalni portfelj, npr. "nahrbtnik", kjer shranjuje pridobljene značke skupaj z delovnimi vzorci, učnimi viri ali drugimi potrdili/spričevali. To jim omogoča pregled lastnih dosežkov in osredotočanje na lastne rezultate, namesto da se v razredu primerjajo z drugimi.

Poleg učenca lahko tudi izdajatelj značke, izobraževalec, učitelj ali izobraževalna ustanova uporabljajo značke kot motivacijsko orodje in kot priznavanje same učne izvedbe ali opravljene naloge v učilnici. Izobraževalci poročajo, da so mnogi učenci nad tem navdušeni in vlagajo dodatne napore v pridobivanje značk. Seveda pa porasta motivacije ni zaslediti pri vseh, v veliki meri je to odvisno od vrste in priljubljenosti posameznih značk. Vsekakor pa lahko sklepamo, da značke imajo potencial za dvig udeležbe v učne procese in služijo kot dober motivacijski mehanizem.²

Druga prednost za izdajatelja, ustanovo za izobraževanje odraslih, je možnost nadzora izobraževalnega procesa. Po eni strani učenec dobi jasen vpogled v svoj učni napredek, po drugi strani pa lahko izdajatelj enostavno prikaže učni napredek udeležencev in podpira učni proces.

Značke razredu dodajo tudi element zabave, saj so dobro znane kot nagrade v video igricah. Na ne-ogrožajoč način pomagajo ustvarjati pozitivno vzdušje zdrave tekmovalnosti in navdihujejo učence za premagovanje učnih izzivov.

Naslednja prednost izdajanja značk v ustanovah za neformalno učenje, je dvig ugleda šole. Značke, ki jih učenci pridobijo, promovirajo učne priložnosti posamezne šole. So vir marketinga z niskimi ali brez stroškov in v digitalnem svetu ohranjajo vitalnost blagovne znamke. To je v marsikaterem oziru nov pristop tako v marketingu, ocenjevanju in odnosu med izdajateljem in prejemnikom.

Implementacija značk v institucije za izobraževanje odraslih lahko pripomore k mreženju med ustanovami. Omogoča izmenjavo informacij in krepitev inovativnih pristopov na izobraževalnem področju. Mreženje bo okrepilo transparentnost kompetenc in mobilnost v izobraževanju.³

Tudi potrošniki - deležniki, pridobijo veliko prednosti, med katerimi so nekatere specifične prav za njihov sektor. Na splošno vzeto pridobijo vpogled v kvaliteto in v sam izobraževalni proces.

² <https://docs.google.com/document/d/1mHRK-J8kOx6AsTpPfkEJBAKXCc3XW29g8jfeCoMzTTk/edit>

³ http://www.edukacjaustawicznadoroslych.eu/download/2016/edu_3_2016.pdf#page=92

Ob pregledovanju profilov bodočih zaposlenih ali študentov, lahko vidijo katere veščine so ti osvojili in katera organizacija jim je značke podelila. Tako bi npr. znalo biti zanimivo videti ali je prejemnik značko pridobil v kakšni specializirani šoli ali pa je šele pred kratkim dokončal šolanje, diplomiral...

Funkcionalnost je preprosta in je povezana z oceno, dokončanjem naloge ali celo potrjevanjem veščin.⁴ Na to kažejo tudi prednosti za izdajatelja, prejemnika in potrošnika. Metoda se je pokazala za ugodno tako v formalnih kot neformalnih učilnicah. Značke lahko pridobivamo tako za trenutne učne dosežke, kakor tudi za že obstoječe izkušnje pridobljene izven kurikulumu. Potrošniki lahko dostopajo do podatkov, povezanih s spretnostmi prejemnikov, pa tudi z veljavnostjo in natančnostjo institucij, tj. izdajateljev, ki značke izdajajo. To krepi in podpira mreženje in sodelovanje med tremi partnerji.

⁴ https://www.researchgate.net/publication/318116742_Digital_badges_on_education_past_present_and_future

REALIZACIJA ZNAČK V UČILNICAH ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Kot je že bilo omenjeno v prejšnjem poglavju, je cilj zasnove značk ne le motivacija učencev pač pa tudi izgradnja notranje mreže zaupanja med izdajateljem in končnim potrošnikom. Realizacija značk v izobraževanju odraslih sporoča vrednost, ki jo bodoči zaposleni prinaša na bodoče delovno mesto v podjetju.

Implementacijo značk spremljajo seveda tudi težave, ki jih je pri vpeljevanju sistema značk v razrede potrebno upoštevati. Samorefleksija igra pomembno vlogo učinka, ki ga imajo značke pri učnih izkušnjah. Odrasli učenci imajo manj težav, saj so bolj usmerjeni v to, da so sposobni usmerjati lastno učenje.

Preden začnemo značke uporabljati kot inštitut (koncept, sistem, ukrep) npr. izdajatelj, je potrebno razmisliti:

- ✓ *Kako in zakaj želimo značke uporabljati?*
- ✓ *Kateri tečaji ali učne vsebine imajo ustrezen vsebine in strukturo, da jih lahko opredelimo z značkami?*
- ✓ *Koliko sodelovanja izobraževalnega in tehničnega osebja bo potrebno upoštevati?*
- ✓ *Kakšen je časovni okvir implementacije?*
- ✓ *Kakšni so stroški procesa izdaje? Ali bodo značke imele takšen potencial, da jih bodo lahko uporabile druge izobraževalne ustanove?*

Za nadaljnji razvoj sistema značk je izbor ustrezne platforme ključnega pomena, ker le to poenostavi postopke produkcije, prikaza, sortiranja in shranjevanja značk.

Centri za izobraževanje odraslih, ki značke podeljujejo, le s težavo prepričajo učitelje za uporabo te metodologije, saj jim to glede na njihovo že obstoječo obremenjenost, predstavlja še dodatno administrativno ali tehnično breme. Če se želijo takšnemu mnenju izogniti, je nujno, da učitelji in tehnično osebje sproti posodablja svoja tehnična znanja. To pomeni, da morajo spoznati postopek oblikovanje značk, orodja za urejanje, določanje kriterijev in vsebine skupaj z infrastrukturo platforme. Seznaniti bi se morali z načeli podeljevanja, javne objave in izmenjave značk. Komunikacija je ključ za zagotavljanje visokega standarda izdaje značk v neki organizaciji. Z izobraževalnim osebjem bi bilo potrebno organizirati delavnice in okrogle mize, da bi preučili korake za implementacijo značk v izobraževalne namene.

Izdajateljska ustanova mora okrepiti tudi zunanjo komunikacijo. Razni lokalni dogodki, na katerih so prisotni ustrezni deležniki in delodajalci, bodo pripomogli k zavesti, da je uporaba značk zaupanja vredna dejavnost. Delodajalcem se res lahko na prvi pogled značke zdijo kot igrača, vendar bosta pozneje, ob preverjanju njihove zanesljivosti in verodostojnosti, njihova začetna skepsa ali dvom hitro skopnela.

NAJBOLJŠE PRAKSE

To poglavje obravnava najboljše prakse, kot so npr. metode in tehnike, ki so se na splošno izkazali z dobrimi rezultati. Lahko si jih razlagamo kot standardni način ravnanja ali kot dokaz o koristnosti značk v okolju neformalnega izobraževanja. Pričujoči primeri so bili nabrani in pregledani s strani konzorcija in bi naj služile za vir navdiha.

Raziskava je pokazala, da so značke manj poznane v institucijah za neformalno izobraževanje odraslih. Pričujoče dobre prakse obravnavajo tako neformalna izobraževanja kot formalna, kjer so bili ciljne skupine učitelji in učenci. Pri slednjih so raziskovali motivacijski učinek značk na učence stare med 7 in 9 let.

Še več, poglavje obsega tudi zamisli za študente univerzitetne stopnje z namenom spodbujanja samostojnega učenja, priznavanja mehkih veščin in učiteljem za nagrajevanje in spodbujanje njihovih IKT in upravljaljskih veščin. Dodatni projekt podrobneje proučuje uporabo značk v mladinskem delovnem sektorju in njihovo povezanost s priznavanjem veščin in kompetenc, ki so bistvene na trgu dela.

Čeprav se projekt odprtih značk posebej ne posveča učencem v formalnem izobraževanju, pa vendarle so njegovi rezultati pomembni za vse izobraževalne oblike. Z namenom učenja iz preteklih izkušenj, je slednje mogoče razlagati in prilagajati neformalnemu izobraževanju odraslih.

V nadaljevanju sledi kratek povzetek vseh najboljših praks skupaj s povezavami, kjer lahko najdete še dodatne informacije.

- **"Odprte značke" osvajajo univerze: od Milana do Barija lahko naredite prve korake za potrjevanje vaših veščin⁵**

Članek govori o ponudbi OBI (infrastruktura odprtih značk) in možnostih italijanskim študentom za pridobivanje potrdil obvladovanja mehkih veščin, ki so jih pridobili bodisi v sklopu rednih učnih načrtov in izven njih.

Inovativni sistem odprtih značk je bil italijanskemu akademskemu prostoru prvič predstavljen s strani italijanskega med univerzitetnega konzorcija Cineca. Njegov oddelek za izobraževanje je izdelal platformo "Bestr", kjer se nahajajo odprte značke. Glavni namen platforme je bila stična točka med podjetji, izobraževalnimi ustanovami in učečimi udeleženci za zagotavljanje sodelovanja med italijansko izobraževalno ponudbo in potrebami trga.

Prva izmed univerz, ki je začela uporabljati sistem odprtih značk je bila Univerza Bicocca iz Milana v projektu "Bbetween", v katerem "morajo biti študentje v središču vseh aktivnosti". Študentje so poleg same pridobitve odprtih značk za veščine osvojene na različne načine, le te vključili še v svoje CV-je in v prilogo k diplomi.

⁵ http://scuola24.ilsole24ore.com/art/universita-e-ricerca/2016-03-11/gli-open-badges-conquistano-atenei-milano-bari-primi-passi-certificare-e-condividere-competenze-192333.php?uuid=ACCFjijmC&refresh_ce=1

Naslednji primer uporabe odprtih značk v akademskem okolju je Univerza v Torinu, kjer so zaposleni na univerzi z uporabo platforme Bestr pridobili značke v glavnem za potrjevanje njihovih digitalnih spretnosti za upravljanje internetnega digitalnega portala univerze.

Ostale italijanske univerze, kjer uporabljajo sistem odprtih značk so Univerza v Macerata, kjer z značkami potrjujejo usposabljanje učiteljev, na Univerzi v Genovi uporabljajo značke za potrjevanje sodelovanja na mednarodnih konferencah, odprte značke pa uporabljajo še na univerzah v Insubriji in Bariju.

V drugem projektu "EduOpen", ki ga financira Ministrstvo za izobraževanje, sodeluje več italijanskih univerz, ki za različne specializacije ponujajo predavanja na avtomatiziran način (t.i. MOOC).

Članek zaključuje, da so odprte značke priljubljene predvsem med tistimi študenti, ki menijo, da jim predavanja preko spleta zelo koristijo.

- **primeTECH –promoting Technology Enhanced Teaching in PRIMARY SCHOOLS** (promocija tehnologije za boljše poučevanje v osnovnih šolah)⁶

Namen projekta je najti odgovor na potrebe EU politik glede dviga stopnje izobrazbe in zmogljivosti učiteljev pri uporabi IKT pri poučevanju. Znotraj projekta so bile uporabljene odprte značke za ocenjevanje, vrednotenje in potrjevanje digitalnih veščin, ki bi jih učitelji morali obvladati. Uporaba značk je bila mišljena kot motivacija in spodbuda učiteljem za nadaljnja usposabljanja.

Značke so bile kreirane na spletu preko odprte platforme na kateri so se učitelji usposabljali iz petih področij: *informacijska in podatkovna pismenost, komunikacija in sodelovanje, kreiranje digitalnih vsebin, varnost na internetu in reševanje problemov pri pedagoškem delu*. Med procesom reševanja petih modulov so udeleženci pridobivali različne značke in sicer so za vsak modul in njegove nivoje posebej, pridobili posebne značke. Značke so bile bronaste, srebrne in zlate. Ko je udeleženec osvojil pet zlatih značk za vseh pet modulov, je lahko pridobil še diamantno značko, ki dokazuje njegovo vrhunsko obvladovanje IKT, potrebno v osnovni šoli.

Projekt je bil na široko diseminiran v partnerskih deželah in zato lahko zajame obsežen krog udeležencev, ki v usposabljanju prepoznajo korist. Usposabljujejo se preko spleta in pridobivajo značke za vrednotenje pridobljenih IKT veščin.

- **Vrednotenje veščin pridobljenih skozi prostovoljno udejstvovanje – najnovejše raziskave in analiza obstoječih orodij⁷**

Dokument pojasnjuje obstoječe možnosti potrjevanja neformalnega učenja v Belgiji. Za primer navajamo belgijski projekt Kots, ki poudarja potrebe po tovrstnem potrjevanju. Kots so študentske stanovanjske skupnosti, ki v projektu Kots zberejo približno deset študentov, ki nato izvajajo projektne dejavnosti namenjene dobremu počutju drugih študentov ali dobremu počutju soseske. Včasih težko usklajujejo svoje študijske obveze s prostovoljstvom.

⁶ <http://www.primetech-edu.eu/>

⁷ https://requapass.eu/_docs/Fichier/2019/11-190709030343.pdf

Nato so podani primeri referenčnega okvira za kompetence, ki jih je mogoče pridobiti v okviru formalnega izobraževanja: skupna baza znanja, veščine in kultura francoskega nacionalnega izobraževalnega sistema, Priporočila Evropskega sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje z dne 22. maj 2018, OECD veščine za 21. stoletje.

Nato poda še analizo orodij, ki jih je mogoče uporabiti za vrednotenje kompetenc, pridobljenih s prostovoljstvom.

- **Stališča do digitalnih značk v srednjih šolah⁸**

Prispevek sta napisala dva zaposlena na Univerzi v Uppsali: Viktor Sucksdorff in Ivan Larsson Riviera. Članek se osredotoča na učence od 7 do 9 razreda, vendar so njihuni sklepi uporabni za učence katere koli starosti.

"Motiviranost učencev predstavlja na švedskih osnovnih šolah velik problem, kar potem negativno vpliva na rezultate. V članku poskušava prepoznati odnos učencev do digitalnih značk, koncepta za dvig motivacije pri video igrinah in kaj si o njem mislijo učitelji. Ugotovila sva kako oblikovati digitalne značke, da bodo primerne za izobraževanje v osnovni šoli. Na podlagi trenutnih raziskav o gamifikacijskih (metoda učenja z igrami) in motivacijskih teorijah, sva kreirala digitalni izpit, v katerem so se učenci lahko preizkusili. Potem smo z učenci izvedli fokusne skupine, v katerih smo razpravljali o njihovem odnosu in dožemanju digitalnih značk. Opravila sva še intervjuje z učitelji in v kombinaciji z dobljenimi rezultati fokusnih skupin, sva prišla do naslednjega sklepa: rezultati kažejo, da je odnos švedskih osnovnošolcev do digitalnih značk na splošno vzeto dober. Pripravila sva tudi specifikacijo zahtev glede oblikovanja digitalnih značk za potrebe izobraževanja v osnovni šoli".

- **Strateški partnerski projekt "Zaupanja vreden sistem značk"⁹**

Članek so napisali na Litvanski konfederaciji industrialcev. Projekt „Trusted Badge Systems“ spodbuja uporabo odprtih značk pri evropskem mladinskem delu v sodelovanju s trgov deli.

Medsektorski konzorcij partnerjev iz Litve, Nizozemske, Španije in Nemčije je z vzpostavitvijo edinstvenih, digitalnih, neformalnih sistemov učenja in sistemov priznavanja, vpeljal tehnološke inovacije odprtih značk z namenom dviga kakovosti mladinskega dela. Sistem značk kreirajo in potrjujejo predstavniki delodajalcev v vsaki državi posebej.

Specifični cilji:

- ✓ Izdelati / pregledati celovit okvir kompetenc za programe neformalnega izobraževanja, ki jih zagotavljajo partnerske organizacije v sodelovanju s predstavniki zaposlitvenega sektorja
- ✓ Oblikovati in preizkusiti sisteme odprtih značk, ki omogočajo prepoznavanje rezultatov neformalnega učenja mladih
- ✓ Doseči odobritev delodajalcev za ustvarjene sisteme značk in na ta način povečati socialno prepoznavnost neformalnega izobraževanja
- ✓ Mladim omogočiti celovit občutek za vodenje lastnih neformalnih učnih dosežkov z ustvarjanjem spletnih sistemov Education Quests (izobraževalne naloge) in mobilnih

⁸ <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1111968/FULLTEXT01.pdf>

⁹ <http://www.lpk.lt/en/projects/trusted-badge-systems>

- aplikacij, ki omogočajo takojšnje izdajanje, pridobivanje in upravljanje odprtih značk preko mobilnih naprav.
- ✓ Diseminacija projektnih rezultatov in izgradnja osnove za širšo uporabo ustvarjenih in s strani delodajalcev podprtih sistemov odprtih značk po Evropi in na različnih področjih izobraževanja.

Zaupanja vreden sistem značk sestoji iz spletnega sistema Educational Quests in mobilne aplikacije za dve večji platformi Android in Apple iOS. Mladim omogoča dostop do njihovega spletnega profila dosežkov, da vidijo svoje obstoječe projekte in naloge, ki jih je treba še izvesti.

- **Digitalne značke kot akreditacija kompetenc na univerzi¹⁰**

Članek ima dva namena: po eni strani pridobivanje digitalnih značk kot novo obliko licenc (še posebej njihovo uporabo na univerzitetnem področju), po drugi strani pa ponudbo vrste orodij in rešitev za njihovo uporabo s predlogom pedagoškega oblikovanja, podkrepljenega s primeri.

Pojav novih oblik izobraževanja zunaj izobraževalnih ustanov, prostorov ali situacij, povezanih s »formalnim učenjem«, rast novih tehnologij, ki se nenehno spreminjajo, zaradi česar je potrebno nadaljevati učenje v procesu vseživljenjskega učenja in dejstvo, da podjetja potrebujejo nenehno izpopolnjujoče se osebje in hiter napredek v tempu učenja, ki temelji na krajših tečajih (v mnogih primerih na delovnem mestu ali ob določenem času, ko se zahteva določeno znanje ali spretnost), pospešuje pojav novih oblik akreditacije kompetenc, mnogokrat na spletu, kar pa velja tudi za formalno izobraževanje.

Digitalne značke so postale alternativa, ki ponuja možnosti prilagojene novim načinom dokazovanja in digitalnim okoljem ter nadomeščajo tradicionalna potrdila z rešitvami, ki omogočajo večjo prenosljivost in prepoznavnost dosežkov.

Članek s psihološkega in gamifikacijskega vidika poudarja, da bi značke posameznika lahko motivirale za izvajanje neke vrste dejavnosti ali ga usmerjale v želeno vedenje. Služile bodo tudi kot evidenca o udeležbi, članstvu, vrednotah, prepričanjih, veščinah, zvestobi itd. ter spodbujale učence k pozitivnemu odnosu do učenja.

Avtor navaja primere Microsoftovih aplikacij, izobraževanje v Siemens-u, Univerzo Beuth, Univerzo v Kaliforniji, Inštitut za tehnologijo in višje šolstvo Monterrey, Pensilvansko državno knjižnico in različne MOOC.

Njihovi glavni pomanjkljivosti sta pomanjkanje znanja in diseminacija tovrstnih licenc, kar lahko v nekaterih primerih vodi v pomanjkanje odgovornosti in učinkovito uporabo značk, na primer v njihovo podeljevanje brez ustrezne podpore ali z netočnimi in napačnimi informacijami o metapodatkih. Zato bo potrebno zagotavljati veljavne postopke tako za prejemnika kot izdajatelja, za tak proces kreiranja in izdaje značk, ki bo znački zagotovil največ možnih informacij, potrebno bo torej slediti nekakšnemu uradnemu in mednarodnemu standardu ter zagotoviti usposabljanje vsem vpletenim.

10

https://www.researchgate.net/publication/319623570_Insignias_digitaes_como_acreditacion_de_competencias_en_la_Universidad

Da bi značke in njihovi izdajatelji imeli v bodoče večjo težo avtor predlaga naslednje zamisli:

- ✓ Večje upoštevanje ocenjevalca
- ✓ Iskanje rešitev v smislu Blockchain sistema (smiselno zloženo zaporedje podatkov, podatkovni bloki, ki so medsebojno povezani v verige), ki odpira nove poti do potrjevanj in daje večjo zanesljivost dokazilom.

- **Mesta za učenje – *Gentlestudent (Žlahtni študent)*, mesto kot posrednik za pridobitev veščin 21. stoletja¹¹**

Žlahtni študent je pobuda vpeljana s strani Artevelde University College v smislu povezovanja učenca študentov in mesta Gent, da uresničijo to, kar imenujejo Mesto za učenje.

Izdelali so spletno platformo, ki je na voljo državljanom in organizacijam, da jim na ta način omogočijo prostor za objavo idej in konkretnih potreb, te pa nato študentje "prevedejo" v priložnosti za učenje.

Na univerzi so izoblikovali pet strateških učnih rezultatov (Demedts & Van Puyenbroeck, 2016): digitalna pismenost, trajnostnost, globalno državljanstvo, podjetništvo in raziskovalne veščine, za katere so podeljevali odprte značke.

Ti rezultati so povezani s spretnostmi 21. stoletja, ki jih bo v bodoče potreboval vsak strokovnjak. *Žlahtni študent* deluje skladno z načeli gamifikacije tako, da uporablja elemente igre v kontekstu kjer sploh ni igre. Odprte značke delujejo kot neke vrste mini licence, ki potrjujejo pridobivanje določenih veščin.

Te učne rezultate je možno pridobiti tudi v formalnem kontekstu izobraževanja. Na primer, študent programa usposabljanja za učitelje, ki izvaja pripravništvo s trajnostnimi gradivi, ne bo razvil le didaktičnih kompetenc ampak tudi tiste o trajnostnem razvoju, kar bo rezultiralo v podelitev ustrezne značke s strani univerze. Vendar pa te učne rezultate lahko pridobimo tudi na neformalni način – mesto Gent.

Mesto je mogoče obravnavati tudi kot okolje, v katerem lahko formalno in priložnostno učenje prispeva k nadaljnjemu razvoju mesta.

Povratna informacija meščanov in ostalih je študentom posredovana preko platforme s pomočjo svetilnikov (javljalnikov), ki so locirani na različnih dostopnih točkah po mestu. Bluetooth svetilniki so oddajniki, ki oddajajo svoj identifikator bližnjim prenosnim elektronskim napravam. Ta tehnologija omogoča pametnim telefonom, tabličnim računalnikom in drugim napravam, da izvajajo dejavnosti v neposredni bližini svetilnika. V tem primeru se na mobilno napravo študenta pošlje obvestilo, ko se nahaja v bližini svetilnika. Aplikacijo, spletno stran in značke so razvili študentje.

Skozi te raziskave univerza raziskuje:

- ✓ Kako digitalna tehnologija povezuje študentov talent, zamisli in znanje s potrebami skupnosti brez vmešavanja izobraževalne ustanove;
- ✓ Kako spodbuditi študenta za bolj samostojno delovanje izhajajoč iz njegovih lastnih učnih vprašanj;

¹¹ <http://ocs.editorial.upv.es/index.php/HEAD/HEAD18/paper/viewFile/8038/3734>

- ✓ kako je mogoče izkušnje iz neformalnega kurikulumu ovrednotiti v formalnem z uporabo mikro potrdil v obliki odprtih značk.

SKLEPI IN STRATEGIJE ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH.

V tem poglavju se je konzorcij ukvarjal s spodaj predstavljenimi izzivi in razmisleki o sedanjosti ter prihodnosti odprtih značk:

- 1. EU OBP obravnava metodologije in orodja, ki jih organizacije potrebujejo za ustvarjanje, izdajanje in upravljanje odprtih značk z repozitorijem, pa tudi s skupnim prostorom, kjer lahko prejemniki značk prejemajo in delijo svoje značke ter se tako med seboj povezujejo.**

Če si na splošno ogledamo odprte značke v Evropi, dobimo splošen vtis, da je njihova uporaba še vedno v mirovanju. Pred nekaj leti se je začel razvijati koncept, ki ga je spodbudila fundacija Mozilla, v izobraževanju se je začelo o njem govoriti kot o motivacijskem orodju za učenje, na žalost pa nadaljnja razprava o uporabi koncepta odprtih značk ugaša.

Zdi se, da so zelo priljubljene med študenti, ki menijo, da je spletno učenje zelo koristno. V mnogih deželah služijo bolj za motivacijski pripomoček kot pa za priznavanje znanja ali veščin. Prejemnik ve zakaj je značko dobil, izdajatelj ve zakaj jo je izdal, a skoraj nihče od zunaj pa ne ve, čemu sploh služijo. Pravzaprav ni nobenih dokazov kakšen učinek imajo značke na prejemnika in koliko jim potrošnik (npr. delodajalec) sploh zaupa, predvsem pa smo mnenja, da so značke v naših okoljih še vedno premalo razumljene in da celo odgovorni ne poznajo vseh njihovih potencialov.

Učenci nimajo prostora, da bi si izmenjali pričakovanja in izkušnje o značkah, na primer, kaj si sploh mislijo o njih? Kako jih naj uporabljajo? Kaj bi si želeli imeti pri značkah? Zanimivo bi bilo, če bi zagotovili nek odprt prostor, kjer se lahko učeči povežejo med seboj in izmenjujejo mnenja, izkušnje, ... Organizacijam to lahko omogoči, da izboljšajo svojo sporočilnost in prakso z značkami. Večina značk se z rednimi evalvacijami samodejno podeljuje preko spletnih učnih platform, so kot mejniki za potrditev pridobivanja veščin, znanja. Učenci imajo svoj osebni repozitorij za svoje značke, vendar pa ni prostora, kjer bi lahko govorili o značkah in z drugimi delili svoje izkušnje. Poleg tega pa, kolikor vemo, ne obstaja nobeno združenje imetnikov značk, ki bi podpiralo njihove interese v smislu priznavanja pridobljenih kreditov, ki jih značke predstavljajo. Takšno združenje bi ne samo pripomoglo k ozaveščenosti, ampak bi tudi omogočalo podporo med organizacijami za doseganje plodnih rezultatov.

Študije, ki so jih izvedle organizacije s področja izobraževanja odraslih potrjujejo koristnost značk, hkrati pa nimamo nobene raziskave, ki bi kazala, na primer, da nimajo negativnega učinka na motivacijo učečih se. Raziskava, ki bi temeljila na pol strukturiranih intervjujih z odraslimi udeleženci izobraževanj, bi bila uporabna za preučitev posledic podeljevanja značk in bi služila v dokaz, da, če že nimajo pozitivnega učinka, vsaj negativno ne vplivajo na udeleženčevo motivacijo.

- 2. Ali so odprte značke pravi odgovor za prepoznavanje znanj? Ali obstaja pozitiven razvoj v smeri implementacije odprtih značk?**

Z izjemnim razvojem tehnologije, ko vse več ljudi potrebuje hitro in učinkovito usposabljanje, bodo odprte značke verjetno postale zanesljivi pokazatelji dosežkov ali spretnosti, pridobljenih na spletu.

Velika ovira za pravilno implementacijo odprtih značk v izobraževanju odraslih je pomanjkanje soglasja in "verodostojnosti", ki ga imajo nekateri družbeni ali gospodarski dejavniki pri utemeljevanju pridobljenih kompetenc, ki jih predstavljajo značke. Tu in tam obstajajo pobude, vendar večina od njih ne postane "glavni tok" (mainstream), saj so nastale s podporo evropskih sredstev, kot je Erasmus. Odprte značke bodo obstajale le s trajnostnim pristopom in če bodo lahko zapolnile vrzeli v obstoječi ponudbi certificiranja in priznavanja. Mi pa verjamemo, da so v sektorju izobraževanja odraslih pravi odgovor za ovrednotenje ukrepov in odnosa učencev.

Globoko verjamemo, da so odprte značke pravi odgovor na priznavanje znanj v izobraževanju odraslih, zlasti tistih, pridobljenih na neformalne ali priložnostne načine. Seveda so znanja in spretnosti, pridobljene na formalni način v šoli, temelj vsakega izobraževanja, vendar ne zadostujejo za uspešen vstop na trg dela ali kakovostno življenje. Zato je pomen neformalnega učenja logičen, saj govorimo o načelu vseživljenjskega učenja.

3. Veliko organizacij že uporablja odprte značke, ali pa jih že vpeljuje v svoje učne načrte.

Težko je točno določiti koliko organizacij, ustanov ali inštitucij dejansko izdaja značke ali pa trenutno vpeljuje postopek njihove izdaje v svojih šolah. Večina teh so izobraževalne ustanove in organizacije formalnega značaja: šole ali univerze, ki so zelo zainteresirane za nadgradnjo znanj in spretnosti svojih zaposlenih in študentov ter implementirajo odprte značke skladno z lastnimi potrebami. Posebej v izobraževanju odraslih pa je število organizacij, ki izdajajo značke, še manjše. Zato bi se predlog o ustanovitvi združenja odprtih značk obrestoval pri oceni števila ustanov, ki značke uporabljajo.

Spodaj naštetе točke so bile upoštevane pri analizi zamisli, da so odprte značke še vedno nastajajoči koncept, ki ima majhen vpliv na način kako danes prepoznavamo učenje.

- a) Odprte značke so moteč koncept in preobrazbeno orodje, ki postavlja pod vprašaj način kako prepoznavamo učenje.

Vizualno, značk najbrž ne moremo obravnavati kot moteče, saj temeljijo na zelo starodavnem in tradicionalnem vzorcu podob, ki so jih podeljevali učitelji v osnovnih šolah, in na nagradah kot so knjige, ki so jih podeljevali dijakom v srednjih in srednjih šolah.

Na splošno vzeto niso moteč koncept, prej obratno: so zelo dobrodošla integracija že obstoječih načinov prepoznavanja in priznavanja znanj in veščin. Zlasti to velja za neformalno pridobljeno znanje, kjer so značke praktično edini koncept. Izziv pa bi lahko bil, ker je mnogim ljudem težko razumeti, da se lahko znanje potrjuje s pridobitvijo značk, ki prepoznavajo tako ključne kot prečne kompetence. Prepričani so, da je stopnja izobrazbe tisto kar kaže na izobrazbeno raven posameznika, ne pa raznovrstne spretnosti, ki si jih kdo pridobi v svojem življenju.

- b) Zaupanje je torej še vedno tisti izziv v kontekstih, kjer je priznavanje učenja še vedno monopol uradnih organov.

Ker so značke še vedno dokaj nepoznano orodje tudi pravega zaupanja v njih še ni. Zato je za pridobitev zaupanja in ugleda bistvenega pomena, da informacije posredujemo učiteljem, delodajalcem, šolam in organizacijam, seveda pa bo to trajalo nekaj časa. Morda je to le generacijsko vprašanje, saj so mlajši vajeni značk iz video igrice, v nekaterih primerih pa v formalnih šolah že spodbujajo zaupanje v sistem podeljevanja značk.

Verodostojnost značk je ista kot katerikoli drug sistem priznavanja znanja. Ne gre za vprašanje verodostojnosti značk samih po sebi, ampak gre bolj za vprašanje verodostojnosti organizacij, ki jih izdajajo. Če npr. ministrstvo za izobraževanje podeli značke, ni razloga, da bi bile te manj verodostojne od diplom ali potrdil, ki jih ministrstvo tudi sicer podeljuje.

Če se značka že izda, ni mogoče, da bi kdo kazal značko neke druge osebe ali trdil, da jo je dobil od institucije, ki je ni izdala. Notranji zaščitni mehanizem značk je preprost in zelo učinkovit. Če je delodajalcu težko preveriti veljavnost diplome v papirni obliki, pa nasprotno preverjanje celovitosti in veljavnosti značk traja le nekaj sekund.

Zagotovo je težko dokazovati verodostojnost značk izven konteksta ugleda subjekta, ki jih izdaja. Nekateri so zato mnenja, da je naslednji cilj doseči standardno priznavanje vseh izdanih značk, saj se njihova verodostojnost ne more zanašati le na ugled posamezne izdajateljske organizacije.

c) Razvoj smiselnega ekosistema značk zahteva sodelovanje, kar je lahko izziv

Glede na zgoraj povedano, je eden izmed izzivov za prihodnji razvoj značk, kot resnično koristnega orodja za potrjevanje kompetenc, ustvarjanje skupnega ekosistema. To bi moralo omogočiti oblikovanje skupne razvojne strategije, platforme, kar bi pripomoglo k večji verodostojnosti podeljenih značk. Pri kreiranju značk, je treba upoštevati vrsto stvari, ki bodo igrale vlogo pri določanju kako pomemben je ekosistem značk, npr.

- Poimenovanje in merila: Kateri jezik uporabljamo? Kakšno raven jezika izberemo? Na koga se obrniti? Na učence? Ali moramo v tem primeru upoštevati starostno in socialno okolje učenca? Na družbo? Na morebitnega delodajalca? Uporabljati uradni jezik, ki se uporablja za opisovanje spretnosti in kompetenc v normativnem ali uradnem referenčnem okviru pristojnosti?
- Oblikovanje značk: vizualna skladnost značk, zagotovitev, da se lahko nove značke vključujejo v različne skupine, odgovori na vprašanja o vključitvi opomnika izdajateljske organizacije, o uporabljenem referenčnem okviru kompetenc, uporabi različnih barvnih razponov ali različnih razponov oblik, kar je odvisno od skupine značk.
- Kreiranje in izdajanje: Kdo odloča o oblikovanju ekosistema značk? Kdo se odloča za kreiranje značk? Kdo odloča o občutku in oblikovanju značk? Kdo odloča o tonu in nivoju jezika za poimenovanje in opis značke s kriteriji? Kdo odloča, da so kriteriji izpolnjeni in se značka podeli? Kdo odloča, če je pred samo izdajo značke potrebno opraviti več nivojev? Kdo odloča o razširitvi ekosistema značk?

To zelo pomembno temo je treba nadalje raziskati s poglobljeno analizo potreb na trgu dela. Na ta način bi vključili delodajalce in deležnike, kar bi dvigalo ozaveščenost.

Brez dvoma se morajo odprte značke nenehno razvijati, da bi lahko sledili trendom in temu kar morda prihaja.

d) Organizacijski in na snovanje osredotočen pristop ter razvoj

Poudarek tako mora biti na izobraževalnih potrebah študentov in na spretnostih, ki jih bodo v prihodnje potrebovali na trgu dela. To bo omogočilo skupne pristope in tak ekosistem, kot smo ga že omenili. Značke so osnovane z namenom podpiranja obstoječih spretnostnih referenčnih okvirov ali za vrednotenje učnih možnosti, ki se pokažejo na učni poti.

Morda bi bilo dobro, če bi neko združenje zbiralo, usmerjalo in spremljalo razvoj, pristope, metodologijo, cilje itd., vendar ne v smislu neke popolne centralizacije. Konec koncev, je tudi naše partnerstvo formiralo konzorcij. Slednje mora biti prožno, prijazno uporabniku in upoštevati izobraževalne potrebe študentov ter večšine, ki jih bodo potrebovali na trgu dela.

e) Dobitniki značk so pogosto v vlogi pasivnih prejemnikov.

Če bi to držalo, potem bi za aktivacijo učencev zadostovalo, da bi ti samo zahtevali značko, ko bi menili, da si jo zaslužijo. To je način, kako jih narediti proaktivne na učni poti. Je tudi način, da jih okrepimo v smislu kompetenc in priznavanja mejnikov na učni poti.

f) Značke, ki jih izdelujemo in izdajamo, izpolnjujejo pričakovanja ali vsaj potrebe prejemnikov značk

Prihodnost odprtih značk je odvisna od prilagajanja potrebam po usposabljanju študentov in zahtevam po večšinah na trgu dela, kar pa je v nenehnem spreminjanju. Zato bo vedno treba biti pozoren na pričakovanja in potrebe prejemnikov značk.

Trenutno lahko vsi partnerji trdimo, da temu ni tako. Potrebno bo še veliko dela preden bomo lahko rekli, da vse podeljene značke izpolnjujejo pričakovanja dobitnikov. Partnerstvo bo z rezultati poskušalo izboljšati to situacijo, kar pa bo v veliki meri odvisno od zaupanja prejemnikov in deležnikov.

g) Kaj je potrebno, da odprte značke dobijo resnični zagon?

Razvoj standardiziranih postopkov priznavanja podeljenih značk lahko pomaga spodbujati zaupanje v uporabo odprtih značk tudi drugod, kjer se morajo prilagajati spremembam v naši družbi. Značke so še vedno na svojem začetku, čeprav so preprosto le digitalne različice papirnih dokumentov, ki dokazujejo kvalifikacije, znanja, itd. Določenim organizacijam in institucijam se zdi ta sistem tvegan, predvsem v smislu zaupanja, vendar pa bi pogosto lahko rekli, da to velja za celoten digitalni svet. Ugotovitve kažejo povezavo med prepoznavanjem odprtih značk in digitalnim okoljem podjetja. Potrdila na papirju so še vedno razumljena kot zanesljivejša od njihovih digitalnih različic.

Družba se je močno spremenila, kar seveda vpliva na učenje in ocenjevanje znanja: odprte značke gredo v korak s spremembami in tekmujejo s tradicionalnimi sistemi na področju zanesljivosti in verodostojnosti. Ugotovitve kažejo, da so značke zlahka prepoznavne, ko podpirajo, dopolnjujejo ali dodajo nekaj novega učnemu načrtu, torej, ko odgovarjajo na obstoječe potrebe. Poleg tega so učinkovitejše, kadar jih oblikuje ista organizacija, ki jih uvaja. Značke, ki nadomeščajo obstoječ sistem, porajajo vprašanja lastne akreditacije. Odprte značke bi morale ob zaključku izbranega spletnega izobraževanja ustrezati potrebam in pričakovanjem učencev.

Nekateri so prepričani, da je ključ do uspeha vključitev trga dela. Premalo delodajalcev sploh ve za značke, po njih sprašuje ali jih jemlje resno. Na trgu dela je treba ustvariti povpraševanje po odprtih značkah, da bodo lahko krožile.

Značke bodo dobile zagon takrat, ko bodo podale odgovore na obstoječe potrebe organizacij in tako stopile v korak s časom. To pomeni, da so v javnosti priznane, npr. s strani izobraževalcev odraslih, ustvarjalcev politik, delodajalcev, zavodov za zaposlovanje. Izdajatelj

mora biti kredibilen in zaupanja vreden, kar vsebuje formalno oceno in priznanje s strani zunanjega in dodatnega kurikulumu, značke pa morajo biti sprejemljive na nacionalni in evropski ravni.

Naslednje poglavje obravnava potrebe napram uspešnim strategijam značk:

- a) Razumevanje potreb (boljše dojetje lastnega konteksta in skupnosti)

Seveda je prihodnost uspešne strategije značk v prilagajanju spreminjajočim se potrebam družbe, ne samo v šoli ampak tudi na trgu dela. Zato je potrebno nenehno biti pozoren in ažuren. Korona kriza je pokazala potrebo po novih metodah učenja na daljavo, sploh pri ocenjevanju in priznavanju znanja in tukaj vidimo veliko prednost v značkah.

- b) Značke si lahko zamislimo kot "integrirano rešitev" (kot storitev) za izboljšanje in oporo procesom (človeški viri, zaposlovanje, vključevanje zaposlenih,...)

Treba bo upoštevati in spreminjati miselnost delodajalcev, ko bo govora o prepoznavanju značk kot potrjevalcev kompetenc, kar pa bo težka naloga. Vse bo odvisno od prihodnje uspešnosti uporabe značk. Sodelovanje s centri za socialno delo in zavodi za zaposlovanje bi moralo spodbujati k uradnemu priznavanju značk. Njihova uporaba in zamisel o vrednotenju na daljavo, bi morali biti predstavljeni kot inovacija v izobraževanju odraslih.

- c) Angažiranje in sodelovanje (soustvarjanje značk, značke kot povezovalci,...)

Značke morajo biti izdelane na osnovi že obstoječih, kot to velja za univerzitetne diplome. Čim večje je sodelovanje pri razvoju in uporabi značk, tem večja bo uspešnost strategije, ki si prizadeva za spodbujanje implementacije značk kot orodja za potrjevanje kompetenc.

Učenci bi morali imeti večjo vlogo pri razvoju značk, kar bo, upamo, prineslo večji uspeh in okrepilo njihovo verodostojnost. Sodelovanje široke skupine izdajateljev v nacionalni kontekst bo povečalo možnosti za uradno priznanje.

- d) Priznavanje in zaupanje (potrditev, ocenjevanje med vrstniki,...)

Zaupanje je eden izmed temeljev priznavanja, zato je ocenjevanje med vrstniki lahko zabavna in koristna metoda. Prepričani smo, da celotna zamisel odprtih značk sloni na zaupanju in priznavanju. Ker pa so značke dokaj nov koncept, verjamemo, da lahko le z intenzivno promocijo, širitvijo in njihovo uporabo kot koristnih kazalnikov pridobljenih veščin, posebej še pri priznavanju mehkih veščin in ključnih kompetenc, premostimo razkorak med digitalnim izobraževanjem in tradicionalnimi pristopi.

Na tej točki se je potrebno zavzeti za resno razpravo, ker verjamemo, da obstaja veliko neodgovorjenih vprašanj okoli koncepta odprtih značk in bodo prihodnje odločitve o njihovi uporabi odvisne od večinskih odgovorov na ta vprašanja.

- e) Razumevanje ekosistemov (logika interakcije med deležniki)

Partnerji soglašamo, da le sodelovanje med vsemi vpletenimi prinaša uspeh. Uspešnost odprtih značk je odvisna od sodelovanja, komunikacije in skupnih pogledov med vsemi

zainteresiranimi stranmi. Potrebni so standardizirani formati odprtih značk, ker raziskave ne ponujajo nobenih evidenc. Da bi bile prepoznavne in sledile tokovom, morajo biti usklajene z določenimi pravili in upoštevati zahtevane formate. Merila za pridobitev značke se morajo opirati na splošno dogovorjene standarde. Zagotovo bodo tudi povezave z uglednimi univerzami in organizacijami povečale njihovo vrednost, saj kreirajo in izvajajo programe odprtih značk za študente, ki jim pomagajo pridobivati potrebna znanja tudi zunaj šolskih klopi. In vedo, da zaslužena značka temelji na trdem delu ter da dobitniki značk niso le pasivni prejemniki.

Poleg tega je uspešnost značk odvisna od promocije in podpore potrošnikov. Uporabniki značk pa morajo izraziti svoj glas in tako prispevati k lastnemu razvoju in prepoznavnosti.

Cilj projekta EU-OBP je učečim se zagotoviti prostor za povezovanje in izmenjavo izkušenj ter pričakovanih glede značk kot dobre strategije, nadaljevanje tega pa je medsebojno ocenjevanje, ki je učinkovita metoda za spodbujanje učenja.

Vedno več sodelujočih izobraževalnih ustanov in organizacij za usposabljanje tudi s področja neformalnega izobraževanja "nagraduje" udeležence z značkami. Ta trend je skladen s politiko vseživljenjskega učenja in podpira povezovanje učnih okolij. Berilo spodbuja razmišljanje o skupni EU platformi za digitalne značke, ki so namenjene organizacijam za izobraževanje odraslih, izobraževalcem odraslih in odraslim udeležencem. Upamo, da je pričujoče Berilo dovolj jasno izpostavilo potrebe izobraževalcev in organizacij za izobraževanje odraslih ter predlagalo enostavno za uporabo, digitalno in navdihujočo rešitev za prepoznavanje in dokumentiranje rezultatov neformalnega, priložnostnega in formalnega učenja.

SLOVARČEK

- Značka** je digitalna predstavitev veščin, učnih dosežkov, kompetenc ali pridobljenih izkušenj
- Nahrbtnik** je virtualni prostor v katerega lahko shranjujemo, grupiramo in razvrščamo prejete značke
- Potrošnik** je nekdo, ki lahko dostopa do informacij, ki jih značka vsebuje. Potrošniki značk so lahko kolegi, potencialni delodajalci, izvajalci usposabljanj in na splošno širša javnost
- Prikazovalnik** je spletni kontekst v katerem so prikazane značke in omogoča dostop do metapodatkov značk
- Izdajatelj** je organizacija ali posameznik, ki kreira in podeljuje značke za določene dosežke
- Metapodatek** vsebuje podrobne informacije vgrajene v značko, kot so npr.: ime izdajatelja, kdo je prejemnik značke, opis zahtevanih standardov, ki jih je prejemnik moral izpolniti za pridobitev značke, možno še dokazila o izpolnjevanju teh zahtev, datum izdaje in datum poteka značke
- Prejemnik** je oseba, ki je izpolnila vse zahteve za prejem značke

LIST OF REFERENCES

- Ludovica Ciriello: The "open badges" conquer the universities: from Milan to Bari the first steps to certify your skills, 2016. Online available: http://scuola24.ilsole24ore.com/art/universita-e-ricerca/2016-03-11/gli-open-badges-conquistano-atenei-milano-bari-primi-passi-certificare-e-condividere-competenze-192333.php?uuid=ACCFjmc&refresh_ce=1
- Milena M. Giorgieva: E-learning systems and tools, 2019. Online available: <https://www.e-acadjournal.org/pdf/article-19-4-2.pdf>
- DIGICULTURE: Digital Culture – Improving the digital competences and social inclusion of adults in creative industries, 2020. Online available: <https://digidculture.eu/ro>
- Leibniz Universität Hannover (Germany), EuroEd (Romania), Demokritos (Greece), education (UK), Eurofortis (Latvia), Emphasys (Cyprus): primeTECH - promoting Technology Enhanced Teaching in PRIMARY SCHOOLS, 2019. Online available: <http://www.primetech-edu.eu/>
- Vladan Devedz'ic, Jelena Jovanovic: Developing Open Badges: A comprehensive approach, 2015. Online available: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11423-015-9388-3>
- Daniel L. Randall, J. Buckley Harrison, and Richard E. West: Giving Credit Where Credit Is Due:
 - Designing Open Badges for aTechnology Integration Course,2013. Online available: https://www.researchgate.net/publication/258166732_Giving_Credit_Where_Credit_Is_Due_Designing_Open_Badges_for_a_Technology_Integration_Course
 - Zui Cheng, Sunnie Lee Watson, Timothy James Newby: Goal Setting and Open Digital Badges in Higher Education, 2018. Online available: <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11528-018-0249-x>
 - Ivan Larsson Riviera, Uppsala Universitet, Viktor Sucksdorff, Uppsala Universitet: Attityder till Digital Badges i undervisningen på högstadiet. (*Attitudes to Digital badges in secondary school teaching*), 2017. Online available: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1111968/FULLTEXT01.pdf>
 - Erik Dahlström, Kungliga Tekniska Högskolan, Dan Cariño, Kungliga Tekniska Högskolan: Mozilla Open Badges för motivering av lärandet på miljöområdet (Mozilla Open Badges for Motivation of Learning on the Environmental Field), 2014. Online available: <http://kth.diva-portal.org/smash/get/diva2:726945/FULLTEXT01.pdf>
- Lithuanian Confederation of Industrialists: Strategic partnership project “Trusted Badges Systems”, 2018. Online available: <http://www.lpk.lt/en/projects/trusted-badge-systems/>
- Laimonas Ragauskas, Nerijus Kriauciusas: Unique learning Badges to recognise non-formal learning, 2015. Online available: <http://educationaltoolsportal.eu/tools-for-learning/unique-learning-badges-recognise-non-formal-learning>
- SURFnet / Bart Kerver & Daphne Riksen: Whitepaper on Open Badges and Micro-credentials, 2019. Online available: <https://www.surf.nl/files/2019-04/Lessons%20learned%20edubadges%20proof%20of%20concept.pdf>
- Uwe Elsholz / Sebastian Vogt: Open Badges zur Anerkennung informell erworbener Kompetenz – ein Ansatz auch für Deutschland, 2016. Online available:

https://www.researchgate.net/publication/264418489_Open_Badges_zur_Anerkennung_informell_erworbener_Kompetenz_-_ein_Ansatz_auch_fur_Deutschland

- Alexander Blanc, Jenny de Werk, Marjolein van Trigt: Lessons learned from the edubadges proof of concept, 2019. Online available: <https://www.surf.nl/files/2019-04/Lessons%20learned%20edubadges%20proof%20of%20concept.pdf>
- Ireneusz WOŹNIAK, Michał NOWAKOWSKI, Institute for Sustainable Technologies – National Research Institute in Radom: Open Badges – an innovative tool for validation of competences in organizations, 2017. Online available: http://www.edukacjaustawicznadoroslych.eu/download/2016/edu_3_2016.pdf#page=92
- Oriol Borrás Gené, Tele-education Cabinet (Polytechnic University of Madrid): Digital Badges as accreditation of competencies at University, 2017. Online available: https://www.researchgate.net/publication/319623570_Insignias_digitales_como_acreditacion_de_competencias_en_la_Universidad
- Ines Araujo et al. (University of Aveiro): Digital badges on education: past, present and future, 2017. Online available: https://www.researchgate.net/publication/318116742_Digital_badges_on_education_past_present_and_future
- Justin Mason: A thought concerning MIRVA and Open Badges 2.0, 2019. Online available: <https://stinjitsu.wordpress.com/2018/01/30/a-thought-concerning-mirva-and-open-badges-2-0/>
- Tharindu R. Liyanagunawardena, Sandra Scalzavara, Shirley Ann Williams: Open Badges: A Systematic Review of Peer-Reviewed Published Literature (2011-2015), 2017. Online available: https://www.researchgate.net/publication/319547488_Open_Badges_A_Systematic_Review_of_Peer-Reviewed_Published_Literature_2011-2015
- Salopek Čubrić, Ivana & Čubrić, Goran: ICT Tools in Education: Innovative Pedagogy and Assessment Methods for Grading Soft Skills, 2017. Online available: <https://docs.google.com/document/d/1mHRK-J8kOx6AsTpPfkEJBAKXCc3XW29g8jfeCoMzTTk/edit>
- Vanacker, Dries; Demedts, Lore and Van Puyenbroeck, Hilde: Cities for Learning – Gentlestudent, The City as a Medium for Acquiring 21st Century Skills, 2018. Online available: <http://ocs.editorial.upv.es/index.php/HEAD/HEAD18/paper/viewFile/8038/3734>
- Association INTERPHAZ in collaboration with Maison Des Associations de Tourcoing, Maison Pour Associations de Charleroi, Maison Des Associations de Roubaix: Valorising skills acquired through volunteer engagement – State of art and analysis of existing tools, 2019. Online available: <https://requapass.eu/docs/Fichier/2019/11-190709030343.pdf>
- Serge Ravet: Reflections on the genesis of Open Badges. From the valorisation of informal learning to that of informal recognition – a practitioner’s point of view, 2017. Online available: <https://journals.openedition.org/dms/2043>

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project number: **2019-1-RO01-KA204-063793**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

